

Expeditie Dalton in actie

René Berends

In 2018 hebben alle daltonbasis-scholen Expeditie Dalton ontvangen. Het was een sint- en kerstsurprise van de Nederlandse Daltonvereniging (NDV). Expeditie Dalton is bijzonder, een heus kinderboek over daltononderwijs, dat op allerlei manieren gebruikt kan worden. Dit artikel gaat daarop in. Het biedt ideeën aan om het boek in de eigen schoolpraktijk te gebruiken.

Allereerst een 'lekker-lezen-boek'

Een kinderboek moet natuurlijk allereerst een 'lekker-lezen-boek' zijn, een boek waar je niets mee 'moet'. 'Leesmotivatie' is nu eenmaal een slechte raadgever voor leesmotivatie. Zorg er daarom voor dat Expeditie Dalton als een 'vrij-leesboek' in de klassenbibliotheken van de bovenbouwgroepen beschikbaar is. Het boek is aantrekkelijk en zal de aandacht trekken van kinderen die erin geïnteresseerd zijn.

Nieuw op een daltonschool

In het verhaal van Expeditie Dalton maakt Maurice Sanne vertrouwd met de werkwijze op school. Daardoor kan het boek ook gebruikt worden om op de eigen school nieuwe kinderen wegwijs te maken. Leraren kunnen die kinderen 'verleiden' het boek eens te lezen en door ze ook een 'wegwijskapitein' toe te wijzen, kunnen ze ook het gesprek aangaan over de eigen school.

Sanne en Maurice

Maurice is een van de twee hoofdpersonen in het boek. Hij zit al vanaf groep 1 op de school. Als hij na de zomervakantie in groep 7 begint, vraagt juf Evelien of hij een nieuw meisje wat wil helpen. Dat nieuwe meisje is Sanne. Zij kent de kinderen en de school niet en weet al helemaal niet hoe er op een daltonschool gewerkt wordt. Maurice vindt het wel een leuk klusje, zeker als juf Evelien zegt dat hij Sanne 'wegwijskapitein' wordt.

Met veel vertrouwen begint Maurice aan zijn verantwoordelijke taak. Maar al gauw ontdekt hij dat hij op heel veel vragen van Sanne geen antwoord heeft. Wie heeft dalton bedacht? Waar komt het vandaan? Zijn er meer scholen die dalton zijn? Wat is er zo anders op een daltonschool?

Als Maurice opbiecht dat hij ook niet alles weet, besluiten de kinderen om samen op onderzoek uit te gaan. Ze maken een plan en verzamelen op allerlei manieren informatie. Aan het eind presenteren ze samen hun onderzoeksposter over wat ze allemaal ontdekt hebben over het daltononderwijs.

Zelf op onderzoek

Expeditie Dalton kan ook gericht ingezet worden, wanneer er in bovenbouwgroepen vragen gesteld worden over de achtergronden van het eigen schoolconcept.

Als kinderen zelf op onderzoek willen, kan dat goed met het boek als leidraad. Sanne en Maurice vinden van alles over dalton op hun school, maar op andere daltonscholen zal dat anders zijn.

Voor het doen van eigen onderzoeken door kinderen naar dalton wordt een website bij het boek ontwikkeld, waar ze nadere informatie kunnen vinden. Kijk maar eens op www.expeditiedalton.nl. Er zijn ook tips om op een daltonschool lekker handig te werken en te leren.

Als je met die tips aan het werk gaat, stellen we je voor om die te verzamelen in het eigen, echt handige daltonvriendenboek van de klas of van jezelf. De website is nog in ontwikkeling. Mocht je tips hebben, vragen of wensen ten aanzien van de website, dan horen we die graag.

Boek voor het (onderzoeks)thema 'dalton'

Verschillende daltonscholen besteden aandacht aan de nationale daltondag. Vaak worden daarvoor verschillende activiteiten georganiseerd, voor kinderen, voor leraren, maar ook voor ouders. Het is een leuk idee om ter voorbereiding op zo'n viering kinderen in een of meerdere bovenbouwgroepen met het boek een eigen onderzoek uit te laten voeren naar het daltononderwijs op de eigen school. Misschien kunnen zelfs verschillende groepen leerlingen aan verschillende 'daltonthema's' werken.

Kinderraad

Wanneer de school een kinder- of leerlingenraad heeft, is het een goed idee de verkozen kinderen met als leidraad Expeditie Dalton, in te leiden in wat dalton 'is'. Meer kennis over daltononderwijs helpt ze ook mee te denken over hoe daltononderwijs beter gerealiseerd kan worden.

Nieuwe ouders

Het is ook handig om ouders op het boek te wijzen, bijvoorbeeld op thematische ouderavond over daltononderwijs. Ook voor (nieuwe leden van) de Ouderraad en Medezeggenschapsraad is kennis over het bestaan van het boek gewenst. Nieuwe ouders, die kennis komen maken op school en hun kind in een midden- of bovenbouwgroep willen aanmelden, kunnen thuis uiteraard het boek gebruiken als voorbereiding voor hun kinderen op de nieuwe school. Ze krijgen door het lezen van Expeditie Dalton een goed idee van wat hen te wachten staat.

Gouden weken

In de eerste weken van een nieuw schooljaar wordt er veel aandacht besteed aan het elkaar leren kennen en aan groepsvorming. In die periode is er ook veel aandacht voor het maken van afspraken en leren de kinderen de werkwijze in de daltongroep kennen. Er worden dan ook vaak plannen gemaakt bij de doelen die de kinderen zichzelf stellen. Leraren hebben meestal ook plangesprekken met de leerlingen, de goudenweekgesprekken en wordt er minimaal een informatieavond ingepland voor de ouders, waarbij informatie gegeven wordt over 'Wie zijn we?' en 'Waar werken we aan?' Bij al die activiteiten in de gouden weken is Expeditie Dalton in te zetten, als middel om nader kennis te maken met de daltonwerkwijze.

Rondleiders in actie

Op veel daltonscholen worden kinderen opgeleid tot 'rondleider'. Als er ouders, leraren van andere scholen, bezoekers of andere gasten op school rondgeleid worden, gebeurt dat vaak door kinderen. Dan is het natuurlijk prettig om een boek ter beschikking te hebben, waarmee je de rondleiders kunt informeren over wat daltononderwijs 'is' en wat ermee bedoeld wordt.

Kinderen willen gehoord worden en een stem krijgen in hun eigen onderwijs

Er zijn natuurlijk nog wel meer redenen te bedenken om het boek te lezen en manieren te bedenken om het boek op een daltonschool in te zetten. Misschien vinden zelfs (beginnende) leraren en studenten het een aantrekkelijke introductie op daltononderwijs. De gedachte om kinderen meer mee te laten praten over het (dalton)onderwijs op school, ze een stem te geven bij wat er op school gebeurt, is een hot topic op daltonscholen. Expeditie Dalton is een boek dat daarbij op verschillende manieren gebruikt kan worden. Brainstorm daarom eens samen over de wijze waarop het boek in school gebruikt kan worden.